

PESMI

Tone Kuntner

OJ, KO NE BI BILO NOBENIH CEST

Po teh kočah
so zagledali luč sveta,
po teh gmajnah
so prepevali prve pesmi
in igrali prve igre
življenja,
po teh njivah
so doraščali
v naše upanje,
na tej zemlji
so preizkusili svoje moči,
po tej cesti,
po tej cesti so odšli.

Imeli so mlada srca,
imeli so bistro oči,
imeli so zdrave noge.

Oj, ko ne bi bilo nobenih cest.

NAJINO ŽIVLJENJE IN NAJINA SMRT

I.

Najino življenje je breg,
ki sva ga stokrat preorala
in stokrat prekopala
in ga nasadila z najboljšimi trtami
in najbolj žlahtnimi sadeži.

Najino življenje je polna kašča
in polna klet pijače,
najino življenje je čista voda
v čistem studencu,

najino življenje je občinska cesta,
farna cerkev,
zadružni dom ...
Najino življenje so najini otroci,
ki so se raztepli po svetu,
bogvekam.
Najino življenje je neskončno hrepenenje
po njih,
najino življenje je brezupno čakanje,
da bi se kdaj vrnili.

Najino življenje je hiša na bregu,
v kateri sama živiva,
peč, ob kateri se sama grejeva,
miza, za katero sama sedava,
postelja, v katero utrujena leževa.
Najino življenje je samota,
ki naju obdaja,
samota,
bolezen
in žalost.

II.

Zasluzila sva krščansko smrt.
Pride že skoro najina ura.

Vse je pripravljeno.
Spletla sva venec iz najbolj dišečih rož,
naročila sva pri Bračku krsti
iz najboljšega lesa,
kupila sva najlepši kot posvečene zemlje,
in prosila, naj nama ob grobu zapojejo
najbolj žalostno pesem.

Tudi mizo sva pogrnila,
napekla mesa in potic
in pripravila sva najboljše vino,
ki sva ga hranila
za svečane priložnosti.

Najini duši
in najini obleki sta pripravljene.

JAZ SEM SIN ZABITIH KMETOV

Jaz sem sin zabitih kmetov
iz Slovenskih goric —
ali katerihkoli kmetov
od koderkoli,
ki so tako ravnodušni
v svojem propadanju,
tako prekaljeni
v svojih tragedijah in razočaranjih,
tako potrpežljivi
v svoji bedi,
tako nevedni
v svojih pravicah.

Ko bi jaz imel tisoče njihovih rok,
ko bi jaz imel tisoče njihovih ust,
ko bi jaz imel tisoče njihovih pesti,
jaz bi vedel koga prijeti,
jaz bi vedel koga razkrinkati,
jaz bi vedel kje udariti.

JAZ VIDIM PROPADANJE

Jaz vidim propadanje zemlje
in propadanje ljudi,
ki na tej zemlji živijo.
Jaz vidim delavce odhajati
s trebuhom za kruhom;
jaz jih vidim, ki se odrekajo
svojemu državljanstvu
in celo svoji narodnosti.
Jaz vidim razkošne vile
v razkošnih predmestjih
in vidim siromašne,
improvizirane barake
Jaz vidim družbene kraje,
korupcije ...

Jaz vidim, kako poštenim ljudem
počasi zmanjkuje vere
v lepšo prihodnost.

In tudi moj prijatelj vidi vse to,
pa je drugače zagrizen partijec.

OBČUDUJEM TA SVET

Vedno več poguma imam do življenja.
Svet, v katerem živim, sem začel občudovati.
Občudujem ljudi, ki hodijo mimo mene
tako veselih obrazov,
občudujem delavce po fabrikah,
ker si upajo preživljati svoje številne družine,
občudujem kmete po vaseh,
ker si sploh upajo živeti.
Občudujem umetnike, ker se tako zapirajo
v svoje slonokoščene stolpe,
občudujem študente, ker v sebi tako vneto utirajo
svoj napredni duh,
občudujem učitelje, ker upajo predavati
zgodovino slovenskega naroda,
občudujem berače, ki posedajo na javnih prostorih
v sramoto družbenemu sistemu,
in brezposelne, ki se sprehajajo po cestah,
občudujem politike, ker si upajo pogledati
ljudem v oči,
občudujem policaje, ki so tako predani
svojemu poklicu,
občudujem vojake, ki se zaprisegajo,
občudujem duhovnike, ki verujejo
v pravično razrešitev stvari,
občudujem člane komunistične partije,
ki živijo popolnoma nekomunistično,
občudujem boga, ki gleda na vse to
tako mirno in prizanesljivo,
občudujem ta svet,
občudujem ta svet,

ki se ne zruši
pod vso to težo
laži,
hinavščine
in prevar.

STOJI, STOJI KAMEN

Stoji, stoji kamen
pri Gospe Sveti,
stoji
v svojo usodo zaklet,
kakor berač
ob veliki cesti,
kakor hlapec
na svoji lastni zemlji,
kakor edinstvena znamenitost
zgodovine.

In ta kamen
je ponos
mojega naroda.

NAŠ NAROD

Naš narod ni zdrav,
čeprav je vse v redu in prav
z našimi srci,
čeprav se zdrava kri pretaka
po naših žilah.

Naš narod bo zdrav,
ko bodo vsi hromi shodili,
ko bodo vsi slepi videli,
ko bodo vsi gluhi slišali,
ko bodo vsi nemi spregovorili.